

Wiosenna ocena stanu upraw rolnych i ogrodnich w 2015 r.

Wstępnie szacuje się, że w bieżącym roku powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi jest większa od ubiegłorocznej i wynosi około 7,4 mln ha (zwiększenie o ok. 10%). Według wstępnych szacunków nastąpiło zmniejszenie powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku ogółem o ok. 13,4% do 0,8 mln ha natomiast powierzchnię buraków cukrowych szacuje się na poziomie ubiegłego roku, tj. ok. 197 tys. ha.

Straty zimowe i wiosenne w powierzchni zasiewów zbóż ozimych w bieżącym roku nie były wysokie i sięgały dla: jęczmienia ozimego 3,2%, pszenicy ozimej 0,1%, pszenżyta ozimego 0,2%, mieszanek zbożowych ozimych 0,2% i żyta 0,1%. Niewielkie straty odnotowano w uprawach rzepaku i rzepiku ozimego - wyniosły one ok. 0,7% areалу zasiewów. Na aktualny stan i zaawansowanie rozwoju upraw decydujący wpływ miał przebieg pogody jesienią ubiegłego roku, rozwój i przygotowanie się roślin do zimowego spoczynku, a także przebieg warunków pogodowych w okresie zimy.

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy 2014/2015 było na ogół dobre. W skali całego kraju nie zaobserwowano znaczących strat mrozowych w sadach. Plantacje truskawek przezimowały w większości dobrze.

Wiosenna wegetacja w 2015 roku rozpoczęła się dość wcześnie, chociaż zdecydowanie później niż w roku poprzednim. Niekorzystnym czynnikiem były jednak wiosenne chłody (szczególnie nocne spadki temperatury) oraz brak dostatecznej ilości wody w glebie, co przyczyniło się do opóźnienia siewów warzyw i spowolnienia wegetacji. Kwitnienie roślin sadowniczych oraz wschody roślin warzywniczych przebiegały w zróżnicowanych warunkach. W bieżącym roku nie zanotowano wiosennych przymrozków na dużą skalę. Stan zasiewów zbóż ozimych i rzepaku ozimego w połowie maja br. był nieco gorszy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Ocena stanu zasiewów zbóż jarych: pszenicy, jęczmienia, owsa i pszenżyta była na poziomie ubiegłorocznej, natomiast dla mieszanek zbożowych niższa od ubiegłorocznej oceny o 0,1 stopnia kwalifikacyjnego.

Na wiosenną ocenę stanu upraw rolnych miały wpływ następujące czynniki:

- lepszy stan upraw ozimych przed ich wejściem w stan zimowego spoczynku na jesieni 2014 r.;
- mała ilość opadów, niedobory wody w glebie;
- straty w zasiewach na obszarach graniczących z kompleksami leśnymi spowodowane przez zwierzynę leśną, szukającą pożywienia na polach uprawnych.

Warunki agrometeorologiczne*

Ocena stanu roślin jesienią 2014 r.

Jesień bardzo sprzyjała rolnikom stąd wszelkie prace polowe na ogół wykonywane były prawidłowo i terminowo poza niektórymi województwami, gdzie uwilgotnienie gleby było niedostateczne dla siewów, kiełkowania i wzrostu roślin. W niektórych rejonach (województwa południowe kraju), nadmierne uwilgotnienie gleby opóźniało siew rzepaku i zbóż ozimych. Obniżona wilgotność gleby stwarzała również problemy w jej prawidłowym przygotowaniu do wykonania siewów. Ogólnie przebieg jesiennej pogody sprawił, że uprawy były na ogół w dobrej kondycji. Rzepak ozimy zasiano w większości województw w optymalnych terminach agrotechnicznych. Znacznym problemem w uprawie rzepaku był nadmierny wzrost roślin jesienią oraz występowanie szkodników i chorób, co zmuszało rolników do stosowania pestycydów jesienią łącznie z preparatami hamującymi wzrost. Dopłaty do materiału siewnego przez ARR przyczyniły się do tego, że rolnicy w ostatnich latach w większym stopniu korzystają z kwalifikowanego materiału siewnego. Generalnie na rynku nasiennym nie brakuje nasion kwalifikowanych. Wielu rolników decyduje się na zasiewy nowych odmian nie stosowanych dotychczas w swoich gospodarstwach.

Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2014 r. - przed wejściem w stan zimowego spoczynku - były właściwie wyrosnięte i dobrze rozkrzewione, a przebieg pogody w listopadzie nie stwarzał zagrożeń dla roślin. Istniało niebezpieczeństwo, że nagły spadek temperatur w okresie wegetacji bez zahartowania i braku okrywy śnieżnej mogły wpłynąć niekorzystnie na przezimowanie roślin.

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy 2014/2015

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2014 r. do wiosny 2015 r.

Wyszczególnienie	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ ^{b)} 2014				
Wrzesień	14,7	1,8	52,1	92,0
Październik	10,0	1,7	32,5	74,3
Listopad	5,4	2,4	18,9	46,8
ZIMA ^{b)} 2014/2015				
Grudzień	1,0	1,2	45	9,0
Styczeń	1,3	3,1	45	143,0
Luty	0,8	1,7	11	162,0
WIOSNA ^{b)} 2015				
Marzec	4,8	2,1	40	118,0
Kwiecień	8,1	0,7	29	72,4

a) jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000

b) średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

* Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy oraz wstępną ocenę przezimowania i stanu upraw ozimych przedstawiono w informacji z dnia 30 kwietnia 2015 r. „Wstępna ocena przezimowania upraw ozimych”.

Dla ozimin grudzień, styczeń, a także luty należały do cieplejszych w ostatnim okresie. W I dekadzie lutego wystąpiły wprawdzie spadki temperatur, lecz były one krótkotrwałe i nie spowodowały wymarznąć ozimin. Nastąpiło co prawda uszkodzenie najbardziej wyrosniętych liści rzepaku ozimego nie spowodowało to jednak większych strat na plantacjach. Okres wiosenny rozpoczął się korzystnymi warunkami atmosferycznymi, pierwsza połowa marca 2015 r. była cieplejsza niż w wieloleciu. W tym okresie temperatura nocą nie spadała poniżej 0°C, a w dzień była w granicach 12 do 18°C. Sprzyjało to wegetacji ozimin, rozpoczętej już pod koniec lutego, jak również pracom wiosennym w polu, w tym również siewom roślin jarych. Podobnie, jak pod koniec marca (w ostatniej dekadzie marca), w kwietniu utrzymywała się dość chłodna aura. Niedostateczny stan uwilgotnienia gleby nie sprzyjał wegetacji zbóż ozimych. W wyniku braku wody nawozy trudno się rozpuszczały w glebie i ciężko przemieszczały się do strefy korzeni. Umiarkowane temperatury z kolei utrzymywały rośliny w warunkach raczej powolnej wegetacji. Nie zaobserwowano w związku z tym wymarznąć upraw, jedynie wolniejsze tempo wzrostu. W całym miesiącu utrzymywały się niskie opady atmosferyczne dopiero w III dekadzie wzrosły, poprawiając uwilgotnienie gleby. Jednocześnie nastąpił wzrost temperatury i w konsekwencji przyspieszenie wzrostu i rozwoju roślin.

Ocena stanu upraw rolnych

Zasiewy ozime

Z oceny przeprowadzonej w I dekadzie maja 2015 r. przez rzeczoznawców terenowych GUS wynika, że stan zasiewów upraw ozimych jest nieco gorszy od ubiegłorocznego. Oceniono go na 3,6 - 3,8 stopnia kwalifikacyjnego.

Tabl. 2. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych

Lata	Pszemica	Żyto	Jęczmień	Pszemżyto	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}				
1986-1990 ^{b)}	3,7	3,6	3,6	.	3,5
1991-1995 ^{b)}	3,6	3,5	3,4	3,4	3,2
1996-2000 ^{b)}	3,4	3,3	3,1	3,2	3,0
2001-2005 ^{b)}	3,6	3,5	3,4	3,5	3,4
2006-2010 ^{b)}	3,7	3,5	3,5	3,6	3,6
2011	3,5	3,3	3,3	3,3	2,9
2012	3,2	3,3	3,2	3,2	3,1
2013	3,7	3,6	3,7	3,6	3,6
2014	4,1	3,8	3,9	3,9	4,0
2015	3,8	3,7	3,6	3,8	3,8

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Stan zasiewów **pszenicy ozimej** oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,3 stopnia niżej w porównaniu do roku ubiegłego oraz o 0,1 stopnia wyżej w porównaniu do średniej z lat 2006-2010. W przekroju wojewódzkim stan zasiewów pszenicy ozimej wahał się od 4,0 stopnia w województwie podkarpackim do 3,7 stopnia w województwie podlaskim. Stan gorszy niż przed rokiem wykazano w większości województw za wyjątkiem województwa: mazowieckiego, które oceniono (wyżej o 0,1 stopnia) w porównaniu do oceny z ubiegłego roku. Najwyższą różnicę w ocenie stanu upraw pszenicy ozimej odnotowano w województwie mazowieckim (niżej o 0,4 stopnia).

Stan zasiewów **żyta** oceniono na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej od ubiegłego roku i o 0,2 stopnia wyżej od średniej z lat 2006-2010. Zasiewy żyta najwyżej oceniono w województwach: lubelskim i śląskim na 4,0 stopnia, a najniżej w województwie łódzkim 3,5 stopnia. W dziesięciu województwach stan zasiewów żyta w bieżącym roku oceniono jako gorszy od analogicznej oceny w roku ubiegłym. W województwach: opolskim, podlaskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim ocena stanu zasiewów była taka sama jak w roku ubiegłym, natomiast w województwach: lubelskim i pomorskim odnotowano wzrost o 0,1 stopnia. Stan zasiewów **jęczmienia ozimego** oceniono na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,3 stopnia kwalifikacyjnego niżej w porównaniu z wiosenną oceną roku ubiegłego i o 0,1 stopnia wyżej od średniej z lat 2006-2010, przy czym aż w trzynastu województwach ocena ta była niższa od ubiegłorocznej. Zasiewy jęczmienia ozimego najwyżej oceniono w województwie małopolskim na 3,9 stopnia, a najniżej w województwach: łódzkim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim na 3,5 stopnia. Największą różnicę w ocenie stanu upraw jęczmienia ozimego w porównaniu z ubiegłoroczną wiosenną oceną wykazano w województwach: łódzkim i opolskim (niżej o 0,5 stopnia) W województwach: mazowieckim, podlaskim i pomorskim ocena stanu zasiewów jęczmienia ozimego była na poziomie ubiegłorocznej.

Tabl. 3. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych wg województw

Województwa	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,8	3,7	3,6	3,8	3,8	3,8
Dolnośląskie	3,8	3,9	3,7	3,8	3,7	3,8
Kujawsko-pomorskie	3,8	3,7	3,6	3,8	3,7	3,7
Lubelskie	3,8	4,0	3,8	3,9	3,9	3,9
Lubuskie	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9	3,9
Łódzkie	3,8	3,5	3,5	3,7	3,7	3,8
Małopolskie	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Mazowieckie	3,9	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9
Opolskie	3,9	3,9	3,6	3,9	4,2	3,7
Podkarpackie	4,0	3,8	3,8	3,8	3,9	4,0
Podlaskie	3,7	3,6	3,8	3,7	3,6	3,9
Pomorskie	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8
Śląskie	3,9	4,0	3,7	3,9	3,7	3,7
Świętokrzyskie	3,8	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9
Warmińsko-mazurskie	3,8	3,7	3,5	3,7	3,7	3,7
Wielkopolskie	3,9	3,7	3,5	3,9	3,7	3,9
Zachodniopomorskie	3,9	3,8	3,7	3,8	3,6	3,9

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" zły, klęskowy.

Stan zasiewów **pszenżyta ozimego** oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 0,2 stopnia wyżej od średniej z lat 2006-2010. W przekroju wojewódzkim oceny stanu zasiewów pszenżyta ozimego wahały się od 3,9 stopnia w województwach: lubelskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, śląskimi wielkopolskim do 3,7 stopnia w województwach: łódzkim, podlaskim i warmińsko-mazurskim. Ocenę gorszą od ubiegłorocznej odnotowano w dziesięciu województwach za wyjątkiem województw: lubelskiego, mazowieckiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego, w których ocena była na poziomie roku ubiegłego.

Stan zasiewów **mieszanek zbożowych ozimych** oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, tj. na takim samym poziomie jak ocena z wiosny roku ubiegłego. Ocena ta była w bieżącym roku niższa od ubiegłorocznej w 8 województwach (spadek wahał się od 0,1 do 0,4 stopnia), a wyższa od ubiegłorocznej w województwach: lubuskim i podkarpackim (wyżej o 0,1 stopnia), pomorskim (wyżej o 0,2 stopnia) oraz opolskim (wyżej o 0,3 stopnia), natomiast w województwach: mazowieckim, podlaskim, warmińsko- mazurskim i zachodniopomorskim ocena była na poziomie ubiegłorocznej.

Stan plantacji **rzepaku i rzepiku ozimego** oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,2 stopnia niżej niż przed rokiem, natomiast wyżej o 0,2 stopnia od średniej z lat 2006-2010. Najlepszy był stan plantacji w województwie podkarpackim (oceniany na 4,0 stopni kwalifikacyjne), a najgorszy w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, śląskim i warmińsko-mazurskim – 3,7 stopnia. Stan zasiewów rzepaku i rzepiku ozimego w 12 województwach oceniono jako gorszy od ubiegłoroczego (największą różnicę w ocenie stanu upraw rzepaku i rzepiku ozimego w porównaniu z oceną ubiegłoroczną wykazały województwa: łódzkie i śląskie – niżej o 0,4 stopnia). Jedynie w województwie mazowieckim ocena plantacji rzepaku i rzepiku ozimego była wyższa od oceny z wiosny ubiegłego roku (o 0,3 stopnia), natomiast w województwach: podlaskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim stan plantacji oceniono na poziomie ubiegłorocznym.

Zasiewy jare

Zboża jare wysiano w większości województw terminowo lub z niewielkim opóźnieniem. Znaczne przesuszenie gleby, chłodne noce i poranki hamowały wschody i rozwój roślin. Poprawa warunków agrometeorologicznych w końcu kwietnia i na początku maja wpłynęła korzystnie na rozwój zasiewów jarych.

Tabl. 4. Wiosenna ocena stanu upraw jarych

Lata	Pszenica	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
2006 – 2010 ^{b)}	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,3
2011	3,4	3,4	3,4	3,3	3,4	3,1
2012	3,4	3,5	3,5	3,4	3,5	3,1
2013	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
2014	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
2015	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, 2- słaby, "1" zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Stan zasiewów zbóż jarych oceniono następująco:

- mieszanek zbożowych jarych na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej niż w roku ubiegłym i o 0,2 stopnia wyżej niż średnia z lat 2006 – 2010.
- pszenicy jarej, jęczmienia jarego, owsa i pszenżyta jarego stan zasiewów oceniono na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego, tj. na poziomie roku ubiegłego, natomiast o 0,3 stopnia kwalifikacyjnego wyżej od średniej z lat 2006 – 2010.

- rzepaku i rzepiku jarego – na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej niż w roku ubiegłym i o 0,3 stopnia wyżej od średniej z lat 2006 – 2010.

Tabl. 5. Wiosenna ocena stanu upraw jarych wg województw

Województwa	Pszenica	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6
Dolnośląskie	3,7	3,7	3,7	3,5	3,7	3,4
Kujawsko-pomorskie	3,6	3,5	3,5	3,5	3,6	3,4
Lubelskie	3,8	3,8	3,6	3,8	3,8	3,8
Lubuskie	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8
Łódzkie	3,6	3,7	3,5	3,6	3,6	3,5
Małopolskie	3,7	3,7	3,6	3,6	3,7	3,7
Mazowieckie	3,8	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7
Opolskie	3,6	3,6	3,8	3,7	3,8	3,5
Podkarpackie	4,0	3,7	3,6	3,6	3,5	3,8
Podlaskie	3,5	3,5	3,7	3,6	3,5	3,5
Pomorskie	3,6	3,6	3,7	3,6	3,6	3,5
Śląskie	3,6	3,6	3,6	3,5	3,6	3,7
Świętokrzyskie	3,7	3,6	3,6	3,7	3,7	3,8
Warmińsko-mazurskie	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6
Wielkopolskie	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,8
Zachodniopomorskie	3,6	3,6	3,6	3,5	3,6	3,5

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, 2- słaby, "1" zły, klęskowy.

Wstępne szacunki powierzchni niektórych upraw pod zbiory w 2015 r.

Wstępnie szacuje się, że jarych zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zasiano około 3,0 mln ha, tj. o ok. 25,6% więcej niż powierzchnia zasiewów w roku ubiegłym. W większości województw zwiększyła się znacznie powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych w porównaniu do roku ubiegłego o 46,3%.

Powierzchnię ozimych zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oceniano na około 4,4 mln ha, tj. o około 2% więcej niż wynosiła powierzchnia zasiewów w poprzednim sezonie wegetacyjnym. Oceniano, że w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się powierzchnia uprawy pszenicy ozimej, żyta i jęczmienia ozimego, a zmniejszyła się powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego i mieszanek zbożowych ozimych. Łączną powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacowano na około 7,4 mln ha, tj. 10,3% więcej niż w roku ubiegłym. Oceniano, że ogólna powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku łącznie ozimego i jarego wyniesie około 0,8 mln ha, tj. o 13,4% mniej niż w roku ubiegłym, powierzchnię buraków cukrowych szacuje się na poziomie ubiegłego roku tj. ok. 197 tys. ha.

Użytki zielone i plantacje koniczyny

Warunki wegetacji roślinności łąkowo-pastwiskowej w okresie przedwiośnia i wczesnej wiosny na ogół były niekorzystne, głównie z powodu niskich temperatur i niedoborów wilgoci. Dopiero w ostatniej dekadzie kwietnia nastąpił znaczący przyrost masy zielonej na łąkach i pastwiskach. Stan użytków zielonych oceniono jako gorszy od ubiegłorocznego, zbiór I pokosu może być nieco opóźniony a wydajność mniejsza. W związku z zaniechaniem hodowli bydła przez dużą część

gospodarstw rolnych oraz niską cenę siana znaczna część trwałych użytków zielonych jest niekoszona i nieużytkowana od kilku lat, co wpływa negatywnie na ich stan.

W maju br. stan łąk trwałych oceniono na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta była o 0,1 stopnia kwalifikacyjnego niższa od ubiegłorocznej i o 0,3 stopnia wyższa od średniej oceny z lat 2006-2010. W przekroju wojewódzkim oceny stanu łąk wahały się od 4,0 stopnia kwalifikacyjnego w województwie lubelskim do 3,5 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim i śląskim.

Tabl. 6. Ocena stanu trwałych użytków zielonych oraz koniczyny czerwonej

Lata	Łąki	Pastwiska	Koniczyna ^{a)}
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{b)}		
1986-1990 ^{b)}	3,4	3,4	3,6
1991-1995 ^{b)}	3,2	3,2	3,4
1996-2000 ^{b)}	3,1	3,1	3,3
2001-2005 ^{b)}	3,3	3,2	3,5
2006-2010 ^{b)}	3,4	3,3	3,6
2011	3,4	3,4	3,5
2012	3,4	3,4	3,4
2013	3,5	3,4	3,5
2014	3,8	3,7	3,7
2015	3,7	3,6	3,7

a/ Koniczyna czerwona w czystym siewie i w mieszankach z trawami.

b/Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" zły, klęskowy.

c/ Przeciętne roczne.

Stan **pastwisk** oceniono na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta była niższa o 0,1 stopnia od oceny ubiegłorocznej i wyższa o 0,3 stopnia od średniej oceny z lat 2006-2010. W przekroju wojewódzkim oceny stanu pastwisk wahały się od 4,0 stopnia w województwie lubelskim do 3,4 stopnia w województwie podkarpackim.

Plantacje **koniczyny** w czystym siewie i w mieszankach z trawami oceniono na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego i jest na tym samym poziomie jak przed rokiem i o 0,1 stopnia wyżej od średniej oceny z lat 2006-2010. W przekroju wojewódzkim oceny stanu koniczyny w czystym siewie i w mieszankach z trawami wahały się od 4,0 stopni w województwach: lubelskim i podkarpackim do 3,5 stopnia w województwach: kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim.

Ocena wielkości strat w uprawach ozimych

Straty w powierzchni zasiewów ozimin były większe od ubiegłorocznych.

Szacowano, że do połowy maja zaorano lub zakwalifikowano do zaorania łącznie ok. 12,5 tys. ha powierzchni zasianej zbóż ozimych (0,3%) (w roku 2014 – 0,1%), w tym ok. 2,3 tys. ha pszenicy ozimej (w 2014 r. – 3,0 tys. ha), żyta ok. 0,9 tys. ha (w 2014 r. – 1,1 tys. ha), jęczmienia ozimego ok. 7,4 tys. ha (w 2014 r. – 1,2 tys. ha), pszenżyta ozimego ok. 1,7 tys. ha (w 2014 r. – 2,2 tys. ha).

Powierzchnię uprawy rzepaku i rzepiku ozimego zaoraną i zakwalifikowaną do zaorania wyszacowano na ok. 5,7 tys. ha, tj. 0,7% powierzchni zasianej (w 2014 r. – 2,2 tys. ha).

Główną przyczyną zaorywania plantacji upraw ozimych podawaną przez rzeczoznawców terenowych GUS w bieżącym roku, w większości upraw straty były spowodowane wystąpieniem chorób grzybowych, niskiej obsady roślin i innych uszkodzeń (zwierzęta leśne).

Największe straty zimowe i wiosenne w zasiewach odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim.

Straty w przechowywanych ziemniokach rolnych i ogrodnicych

Do przechowywania w okresie zimy 2014/2015 przeznaczono około 5,4 mln t ziemniaków, tj. ok. 70,6% zbiorów z 2014 r. (w roku poprzednim blisko 60%). Straty w przechowywanych ziemniakach szacuje się na 11,1% ogólnej masy przeznaczonej do przechowywania tj. o 0,9 pkt. proc. więcej niż w roku poprzednim. Największe straty w masie przechowywanych ziemniaków wystąpiły w województwie opolskim 16,1 %.

Tabl. 7. Straty w przechowywanych ziemniokach

Lata	Ziemniaki	Kapusta	Cebula	Marchew jadalna	Buraki ćwikłowe	Pietruszka	Selery	Pory
	w % ogólnej ilości przechowywanych ziemnioków							
2006- 2010 ^{a)}	12	17	13	15	11	16	15	12
2011	12	16	14	15	12	16	16	12
2012	12	17	14	15	13	15	15	12
2013	11	17	13	15	13	15	15	12
2014	10	17	14	13	13	15	15	13
2015	11	17	13	12	11	14	13	12

a/ Przeciętne roczne

Straty w przechowywaniu warzyw były na ogół niższe od strat w poprzednim sezonie przechowalniczym (najbardziej obniżyły się dla buraków ćwikłowych i selerów korzeniowych). Jedynie dla kapusty poziom ubytków przechowywanego zbioru był na poziomie roku poprzedniego. Podobnie jak w poprzednich sezonach przechowalniczych, zaobserwowano także duże różnice w wysokości strat w zależności od rejonu kraju.

Straty w przechowywanych jabłkach wyniosły w skali kraju ok. 12,6%.

Warzywa i jabłka przechowywane w komorach chłodniczych nie poniosły znaczących strat. Większe ubytki zanotowano jedynie w przechowalniach małych gospodarstw ze względu na ciepłą zimę. Straty te to w większości ubytki naturalne.

Ocena stanu upraw ogrodnicych

Zima 2014/2015 była wyjątkowo ciepła i na ogół nie spowodowała większych strat w uprawach sadowniczych. W skali całego kraju nie zaobserwowano znaczących uszkodzeń mrozowych w sadach oraz na plantacjach truskawek. Rośliny sadownicze na ogół dość szybko rozpoczęły wiosenną wegetację, chociaż zdecydowanie później niż w roku poprzednim. Skutkiem łagodnej i na ogół bezśnieżnej zimy był jednak brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie na wiosnę. Sytuację pogarszały

dotatkowo silne wiatry wysuszające glebę i brak opadów. Niekorzystnym czynnikiem były też wiosenne chłody (szczególnie nocne spadki temperatury), które przyczyniły się do spowolnienia wegetacji. Pomimo, że w niektórych częściach kraju najwcześniejsze gatunki i odmiany drzew zaczęły kwitnąć już w ostatniej dekadzie marca, to z powodu chłodnej aury wczesnowiosenna wegetacja została zahamowana. Znaczne spadki temperatury oraz brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie wpłynęły szczególnie niekorzystnie na stan upraw truskawek. Mimo, że większość plantacji przetrzymała bardzo dobrze (jedynie lokalnie zanotowano znaczące uszkodzenia), to niedobory wilgoci w glebie oraz wiosenne chłody spowolniły wegetację. Celem przyspieszenia wzrostu części upraw truskawek została przykryta folią lub włókniną. Powierzchnię uprawy truskawek ocenia się na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego, przy czym w niektórych rejonach kraju zanotowano wyraźny wzrost zainteresowania tą uprawą, w innych natomiast odnotowano niewielki spadek.

W uprawach sadowniczych zauważono natomiast zmianę struktury odmianowej. Część sadowników zdecydowała się na wymianę znacznej ilości drzew, wprowadzając nowe nasadzenia odmian, które dotychczas nie były uprawiane na dużą skalę. Na większości plantacji, mimo wystąpienia często niezbyt korzystnych warunków, wiosenna wegetacja przebiegała bez znacznych zakłóceń, a rośliny sadownicze były na ogół w dobrej kondycji. Z uwagi na bardzo łagodną zimą zwiększyła się presja ze strony szkodników drzew i krzewów owocowych. Drzewa i krzewy owocowe kwitły przeważnie obficie, lecz w wielu rejonach zanotowano słaby oblot pszczół i warunki niesprzyjające zapylaniu (zaobserwowano duże straty w rodzinach pszczelich i mniej owadów zapylających). Lokalnie zanotowano uszkodzenia kwiatów moreli i brzoskwiń spowodowane przez niewielkie przymrozki, jakie wystąpiły w kwietniu. Do połowy maja nie odnotowano jednak znaczących strat przymrozkowych, natomiast w nocy z 15 na 16 maja w niektórych rejonach wystąpiły znaczne spadki temperatury (do -4°C), powodując uszkodzenia w kwitnących sadach i na plantacjach truskawek. Zasięg uszkodzeń przymrozkowych nie był jednak zbyt duży, chociaż na obecnym etapie trudno dokładnie ocenić skalę strat.

Pomimo ruszenia wiosennej wegetacji wcześniej niż w latach przeciętnych, w wielu rejonach kraju siewy i wysadzanie rozsąd warzyw było opóźnione w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Początek wiosny charakteryzował się na ogół chłodem oraz brakiem dostatecznej ilości wilgoci w glebie (niewielkie zapasy wody po zimie, deficyt opadów, a także wiatry wysuszające wierzchnią warstwę gleby). Ze względu na zimną glebę i duże wahania temperatur, oraz suchą wiosną wschody warzyw były przeważnie słabsze od ubiegłorocznych. Rozwój roślin przebiegał często w niesprzyjających warunkach i był spowolniony. Na niektórych plantacjach, po okresie długotrwałego braku opadów, wystąpiły ulewne deszcze i konieczne było dokonanie przesiewów. Tylko w nielicznych rejonach kraju zaobserwowano zdecydowanie korzystne warunki dla siewu i wysadzania warzyw oraz dość wyrównane wschody. Łagodna zima spowodowała jednak znacznie nasilenie żerowania szkodników. Zaopatrzenie w nasiona warzyw i środki ochrony roślin jest na ogół zadowalające, chociaż nadal środkiem ograniczającym ich stosowanie jest cena.

Opracowanie merytoryczne:
Departament Rolnictwa
Kazimierz Dziubiński
Tel: 22 608 33 79
Stanisław Niszczoła
Tel: 22 608 33 53

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Artur Satora
Tel: 22 608 3475, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Więcej na: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/>